

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dăsu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu post în lăintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În strainatate pe 1 anu 10 fl. s'au 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'au 11 franci; — numeru singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Orice inserate, se platescu pe serie s'au linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurlu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adrese de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Credinț'a în pacea lunei, clatinata, nu intarita.

Capital'a Romaniei Bucurescii are simbolulu, sau cum suna terminulu modernu, devis'a: „Patri'a și dreptulu meu“. Cățiva Domni din cei vechi dicea că și ai Franciei: „Dumnedieu și dreptulu meu“. Carolu I are de simbolu: „Nihil sine Deo“ (Nimicu f'ora Dumnedieu). Clerulu și poporulu este dedatu din stravechime a dice: „Dumnedieulu parintiloru nostrii nu ne va lasa“. Si érași, de câte-ori se simtia incongiurati de pericole mari, amerintiati și loviti de cătra vecini potenti: Nu ve incredeti în boieri, în fiil' ómeniloru, intru cari nu este mantuintia.

Aceleasi simboluri, aceleasi sentimente sunt astadi, că în tóte celelalte epoce mari și critice din trecutu, érași la ordinea dilei. În urmarea teribilei versari de sange, independenti'a și suveranitatea statulu romanescu, prin urmare și a natiunei romanesci, fiindu recunoscuta și proclamata de cătra marile poteri ale Europei, lumea cea nedeprișna cu perfidi'a diplomatica și necunoscat'oria de rapacitatea omenésca, era p'aci se créda, că de acum înainte nu avemu decâtu se ne punemu pe lucru înlăintrulu patriei n'ostre, se ne cultivamu și moralisamu pe noi insine și administratiunea publica, se reformamu și propagamu instructiunea publica, în care totuodata trebuie se se introduca uniformitate mai multa. Barbati de statu inse, carii se afla la înaltimea misiunei lor, tocma de nu aru fi mai avutu alte cauze de temeri înca și pentru celu mai de aprópe venitoriu alu tieriei, au vediatu destulu de limpede, că însusi coprișnulu celui mai nou tractatu europénu din 13 Iuliu a. c. nu e nicidecum de natura că se îndestulésca pe cei interesati la deslegarea cestiunei orientale, sau vorbindu mai respicatu, la impartirea tieriloru turcesci între sine. Poloni'a s'a impartitu de trei ori, sau daca vei cauta bine, de patru, până ce s'a stersu cu totul de pe chart'a Europei. S'a stersu Poloni'a, dara nu s'a potutu ucide și natiunea genetica a poloniloru.

Neasemenatu mai grea este problem'a impartirei ce stă astadi la ordinea dilei. Asupr'a Poloniei se invoisera cei trei vecini tari și o rupsera în trei. Vreunu altu poporu afara de poloni nu'si formase, că nu se simtise în stare de a'si formá dreptu de proprietate asupra provinciiloru statulu polonu. Sórtea tieriloru otomane este cu totul

alt'a. Asupr'a loru turcii isi sustinu și voru sustinea cine scie până candu, dreptulu „sabiei“ și dreptulu loru istoricu de 500 de ani, éra în acésta'i voru ajuta, precum vedemu că și facu, tóte popórale și fractiunile de popóra trecute mai de multu la Islam, sau cum se dice, turcite. Contra turciloru și a popóraloru turcite stau popórale christiane ale acelorasi tieri, că locuitorie multu mai vechi, apellandu la dreptulu loru istoricu anticu, și la dreptulu intrinsecu, invescutu în christianismu de a dominá în tóta lumea, prin urmare și în peninsul'a Balcaniloru. Acelea popóra sunt romanii, grecii, bulgarii și serbii. Numimu în adinsu pe ambele acestea doue popóra slave, pentru-că chiaru evenimentele câte au decursu în cei trei ani din urma, ne invetiara de ajunsu, că bulgarii și serbii nu voru se face cauza comuna în politica, nu statu comunu, unicu slavu, ba nici literatura comuna nu voru se aiba, éra caus'a acestei separatiuni fatale pentru ei, bulgarii o afla mai alesu în caracterulu nationale alu serbiloru, pe care densii ilu descriu că brutale și despoticu. Dara nici insii serbo-croatii nu se vedu invoiti între sinesu asupra unei programe identice pe viitoriu, că-ci de și diversitate confessionale insocita până aci de câte o buna dosa de fanaticismu, nu mai produce nici la ei ura și urgia că mai înainte, sunt inse și alte cauze de diferentia mai multu de natura politica, sustinuta de cătra partide și familii de mare influentia în Serbi'a propria, în Muntenegru, în Croati'a etc.

Dara greutatile cestiunei orientala nici-decum nu sunt numai cele atinse până aci. Aprig'a rivalitate, nu numai a staturiloru mari învecinate, că în cestiunea polóna, ci daca voiti, chiaru și pism'a (invidia) inversiunata a altoru poteri mai departate, precum și bine întielesele loru interese national-economiche, nautice și militari ingreuna deslegarea definitiva și paciuita a cestiunei orientale mai multu decâtu ori-care alt'a din tóta lumea și din tóte, cu câte avuse a face omenimea européna în întregulu secolu alu 19-lea. „Celu ce va dominá în Constantinopole, póte se ajunga domnu alu lunei întregi.“ Acésta sententia au ajunsu în dilele n'ostre a se preface la mai multi barbati de statu óresicum în dogma politica. Alaturea cu acésta, lumea tóta este prea aplecata a crede, că scopulu supremu alu toturoru operatiuniloru Russiei este a pune man'a pentru totu-deauna pe acea

cetate și prin urmare pe mari și pe strimtori. De aici se esplica energiós'a intempinare a Britaniei contra Russiei, de aici tinerea flotei sale în apropiare, ocuparea Ciprului, luarea sub tutoratulu seu a Asiei mici. Totu acestu temeiu se aduce și la voi pentru ocuparea Bosniei, a Hertiegovinei, și daca s'ar potea a întregulu litoralu de alungulu mării adriatice și până la Salonicu (Tessalonica) în marea egeica.

Intre acestea impregiurari fatale și funeste barbati de statu ai Romaniei cunoscú, de și cu profunda dorere a sufletulu, că nu amu ajunsu înca la fericit'a epoca, că se fimu în stare de a ne ocupa numai de lucrurile pacei. Tocma din contra, acuma dóra că niciodata de candu existemu cá natiune, se simte imperativ'a necesitate de a esercitá în arme pe tóta tinereimea n'ostra, a implea arsenale și magazine militare cu arme, munitiuni, monture și cu tóte cele necesarie pentru unu altu casu de resbelu, că se le avemu în abundantia.

Si totusi, facia cu acésta stare a lucruriloru, Mesagiulu prin care Domnitoriulu deschise sesiunea camerelorú în 15/27 Nov. afirma, că dupa-ce marile puteri europene sunt decise „că se asigure pacea lunei prin aplicarea sincera a tractatulu din Berlinu, resboiulu nu ne mai amerintia.“

Ferice de ministrii actuali ai I. Sale R., daca densii sunt convinsi, că de aci înainte resboiulu nu ne mai amerintia. Noi cesti-lalti inse credemu că nici ddloru nu'si facu ilusiune și că ceea ce credu despre pace, este dísu sub multe rezerve. „Resboiulu nu ne amerintia.“ De unde se ne póta amerintia, candu noi nu facemu la nimeni nici-unu reu, voimu se traimu cu tóta lumea în pace, înca și cu secularii nostrii neamici? Este inse cu totul alta întrebare, daca altora le va conveni se ne lase în pace atunci, candu interesele loru le-aru dictá că se ne calce teritoriulu nostru sub unu pretestu sau altulu. Se nu mai fia nici-o alta cauza de certe și apoi de invasiuni, raporturile reciproce din sfer'a economiei politice, ba chiaru și progressele în cultura preste totu, în cultur'a limbei și în desvoltarea și consolidarea consciintiei și a sentimentelorú pure nationali romanesci, voru ajunge a fi totu atâtea cauze de conflicte. Incongiurati de cătra vecini de nationalitati cu totul heterogene și straine de a n'ostra, ei nu potu se védia cu ochi buni crescéndu și intarindu-se acestu elementu latinu

Foisiór'a „Observatoriulu“.

Marina s'au Zimbetulu Madonei.

De Paul Féval.

Traducere de: D. Petrescu.

(Urmare.)

Francesco remanea nemisicatu; profundulu seu ochiu stralucea sub marile borduri ale palariei sale. Cuvinte fara siru iesiéu de pe budiele sale.

Si candu venea se se asiedie la cin'a familiei, . . . alta uimire. Privia pe Marina cum privea magi'a ruineloru.

Alta data iar', ingenunchiá înainte Feciórei din capela, si Marina il iubia pentru aceea; dar' elu nu se rogá.

Ochiulu seu cercetatoru, devorá tabloulu.

Anima 'i batea, fruntea 'i ardea.

III.

Marina și Francesco nu-si spusera nici-odata ca se iubescu.

Erau adesea singuri. În momentele candu Francesco nu cadea sub farmeculu meditatiuniloru sale pasionate, era unu camaradu veselu. Avea o cugetare via, si vorbirea lui pitoresca, insufletia înca și mai multu cugetarea sa. În contactu cu acestu caracteru tineru și veselu, melancoli'a Marinei periá încetulu cu încetulu.

Dulcile ei zimbetu devenea mai pucinu raru. Pisani cu soci'a sa multumiau lui D-dieu, pentru-ca tóta iubirea loru era concentrata spre mic'a loru Marina, speranti'a și bucuri'a casei.

Intr'o di Francesco se întórse ingrigiatu. Elu dise: — Asta séra, plecu la Florenti'a. Betraniloru le inghiatiá anim'a. Ei schimbarea o privire furisiatá, apoi privirea loru alunecá, temetóre, spre t'nera féta.

Marina ingalbenise. Pleopele 'i se inchideau. O lacrima tremurá pe verfulu genelorú sale.

Pisani și soci'a sa nu indrasneau se se mai privésca.

— Te vei reintórce? întrebá mam'a pe Francesco.

Francesco se indoia, pe urma respunse:

— Póte.

IV.

Sér'a sosi; era tótna. Sórele apunea sub cerulu înflacaratu: Orizontulu era unu chaosu de auru și purpura. Recórea serei sosea încarcata de caldele profumuri.

Marina ingenunchiase în capela, înainte tabloului Feciórei.

Ea încercá se se róge, dar' budiele sale nu aflau decâtu unu singuru cuventu: — Póte . . .

Nisce pasi se audira sunandu pe lespedile coridorulu vecinu. Sinulu Marinei se ridicá încetinelu. Era elu. Ilu accepta!

În acestu momentu, o radia aurita, petrundiendu în capela, luminá fati'a Feciórei, ce partú via și suridietóre. Zimbetulu Mariei descinse până în adenculu animei fetei cá o promisiune divina.

— Viu se-mi iau diua buna, Marino, murmurá Francesco, acarui voce nu pré era sigura.

Marina nu respunse, dar' îi intinse man'a.

Man'a ei micutia și alba pe care curgeau vine albastre . . .

Se pusera unulu lenga altulu, dragii copii. Erau muti de gura dar' animele lorú le vorbeau destulu de elocentu.

O adiere plina cu dulci mirosuri, intrá aducéndu întins'a siopta a campiiloru. Colo, sub plopi, o voce departata cantá unu cantece de doru.

Purpur'a și aurulu se stingeau pe orizontu, că și cum o perdeá s'ar fi lasatu cu încetulu pe acelu focu minunatu. Francesco strinse pe Marina la peptulu seu. Ea-si ridicá asupra-'i marii seu ochi umedi.

În coridoru, vocea mamei sale se audi.

— Marina! dicea ea.

Marina deschise ochii. Elu nu mai era acolo.

Si acum, lumin'a lunei era, care aluneca, palida și trista în capela printre ferestrelé de pétra înforata.

O radia galbina cadea pe faci'a Feciórei, ce era rece, aspra, ce nu mai zimbea.

Marina dete unu slabu tipetu.

Mama-sa o afla prosternata pe marmora.

Francesco alergá pe drumulu Florentiei.

V.

Era unu turnu ce mai stetea în picióre la castelulu Pisani.

În verfulu turnulu era o platu-forma.

De acolo, se potea vedea tóta tier'a: cursulu Rubiconulu sierpuindu prin campie, Cesena, Sarzina și drumulu Florentiei urcandu spre Apenini.

Nu era nebuna, biata féta, alba cá o statua de alabastru, ce 'si petrecea dilele pe platu-forma, privindu orizontulu închisu de munti.

Nu era nebuna, dar' se topea pe tacute, sdrobita de unu reu necunoscutu.

Câte-odata, gur'a ei descolorata lasa se cadia unu cuventu, unulu singuru: Póte . . .

Dar' betranii! Oh! durerea este fara mangaiere la acésta etate, fiindu-ca nu are viitorulu cá remediú.

Priveau plangéndu pe Marina. Ti era mila. S'au vediatu némuri mari perindu printr'o lovitura de trasnetu; dar' acésta agonie tardie, acésta móрте desperata!

Pisani plecá fruntea-i plesiuva spre pamentu; femeiea sa alu carei pasu tremurá si se indoia, în zadaru încercá alu sustienea. Acelu dulce lucru, ce limb'a familielorú esprima printr'o atátu de dulce imagine, toiagulu betranetitoru, le lipsea la amendou.

Marina, ficia lorú multu iubita, dragutulu lorú angerasiu, alu carui zimbetu era odinória lumin'a casei, Marina siedea între densii, abatuta și muta.

(Va urmá).

aici la Dunare si Carpati, éra ur'a loru devine cu atátu mai intensiva, cu càtu noi din tóte popórale orientali avemu rar'a fericire de a ne apropiá chiaru prin ajutoriulu limbei nóstre, totu mai multu de popórala cele mai civilizate ale Europei; pentru-cà ori-càtu se încórda reactionarii moderni a slavisé limb'a numai cá se placa rússiloru si altoru popóra slave, încercarile loru servili au se fia si se remana cu totulu desierte, fiindu-cà au intardiadu celu pucinu cu 100 de ani. Bucuresci, 18/30 Nov.

Transilvani'a.

Sibiiu, 6 Dec. n. Suntemu in partea cea mai mare poporu de agricultori, fara distinctiune de nationalitate in Transilvani'a; de aceea si audi multu mai desu intrebându: „Cum ambla timpulu pe la dvóstra, si ce pretiuri au bucatele,“ de catu, „cum merge comerciulu si ce marfa se cauta mai bine, sau cum stau cursurile la burs'a vóstra“ (care nici nu existe). Asia ne incepemu si noi revist'a, éra si cu amblarea timpului. Lun'a Novembre este de regula ploioasa si negurósa, rece si adesea furtunósa. Estimpu ea facú esceptiune din cele mai rari. Aici cá si in vecin'a Romania lun'a trecuta intréga fú din cele mai placute, pre candu in tierile de susu ale monarchiei si in „Austri'a noua“ (Bosni'a) ploua fórté multu si apele esite din albiile loru causara daune de milióne, precum ne asigura tóte diariile de pe acolo. In data inse de a dou'a di Decembre st. n. se incepura si pe aici ploile reci, pe alocurea, precum de es. in partile Clusului, chiaru torentiali, care apoi curendu se transformara in coperisii albu, de inaintea caruia vitele se tragu sub adaposturi de érna, éra ómenii isi vedu de ocupatiuni usitate pe langa casa si la padure, si femeile mai multu intre patru paretii.

Femeile! Amu si uitatu noi óre, ca dupa 17 ani de pauza in Augustu 1879 vomu avé éra si:

Espositiune de produse si de manufacturi romanesci?

Noi barbati amu uitatu, de si subcomitetulu asociatiunei transilvane din cetatea Segisiór'a descoperi dorintia sa si a locuitorilor inca din anulu trecut, comitetulu din Sibiiu aduse acea dorintia la cunoscintia adunarei generale tinute la Simleu, care incuviintia planulu cu mare placere, éra dupa aceea totu subcomitetulu din Sigisiór'a convocá pe membrii acelu despartimentu la Sigisiór'a pe 26 Septembrie st. n. spre a delibera intre altele si „asupra chartiiei comitetului centrale in obiectulu infiintariiei unei espositiuni. (A se vedé si Observat. Nr. 74 din 13/25 Sept.)

Se pare ca noi barbati le-amu uitatu tóte acestea, nu inse si femeile nóstre. Cautati bine si veti aflá, ca densele se si prepara pe tacute, pe nesimtite, cà-ci mai au inca numai optu luni pana la deschiderea espositiunei. Dara femeiloru nóstre celoru tinere la pasa prea pucinu de acea scurtime a timpului. In a. 1862 mamele loru au avutu numai 5 luni pentru espositiunea dela Brasiovu si totusi au inplutu patru sale cu obiecte: adevérata improvisatiune! Tóte acelea tieseturi, cuseturi, inpletituri, chindeseli, (brodarii) etc. au fostu esite numai din mani romanesci. Barbati au espusu câte o manufactura de ale loru si produse agricole alese, rare, cultivate (A se vedé cathalogulu de atunci tiparitu in 2 mii de esemplarie).

Lupt'a intre industri'a de casa si cea de fabrica, lupt'a intre porturile nationali si intre cele cosmopolite, curge pe viétia pe mórte. Unu poporu plinu de viétia vigurósa precum este alu nostru, trebuie se participe la acésta lupta, in care ne impingu mii de interese. Deci la lucru, barbati si femei! Lunile de érna ne dau timpu de ajunsu a ne ocupa cu acésta întreprindere nationale. Intr'aceea isi voru face si comitetele, si foile nóstre periodice datori'a loru. Noi din parte-ne vomu deschide colónele nóstre la totu ce ni se va impartasi relativu la fiitóri'a espositiune, cu atatu mai virtosu, ca este prea de doritu, cá in acésta espositiune se fia reprezentate tóte ramurile industriiei domestice si agricole, la câte se pricepu romanii din intrég'a monarchia. Nimicu se nu ni se para neinsemnatoriu. Se ne resbunamu in acestu modu nobile de insult'a, de batjocur'a ce ni s'a facutu in a. 1873 cu ocassiunea nefericitei espositiuni universale dela Vien'a. Iia tierancai cusuta cu „arniciu“ si catrinti'a (fota, pestelc'a) de gustu si de coloru antice, pittoresci, se stea alaturata cu cele mai fine cuseturi cu firu de auru si argintu, in metase si pofira, esite din salóne. D.-Vóstra carii ati vediatu aici in Sibiiu de es. pe principes'a Montenuovo in toaleta si costumu

de tieranca din valile Ternaveloru; dv. cari sciti cá astadi pittorescile costume romanesci din Romani'a sunt adoptate nu numai la palatu, ci duse pana la Parisu si Londr'a, nu veti aflá nimicu estravagantu in opiniunea nóstra.

— (Éra diphteritis!) Ingrijiti mame de prunci, nu'i lasati se recésca, dara nici nu'i inboldoriti in câte trei flanele, cojocole, síaluletie, cá le faceti si mai reu. Diariile din Clusiu arata, cá acolo in vreo 2 septemani au muritu 38 de prunci totu numai de anghina (diphteritis). In S. Sebesiu au inchisu din nou scólele din caus'a acelei bóle spurcate, contagióse mai cá ciúm'a, care estermina generatiuni întregi, fóra cá sciintia medicinei se o póta infrena cu midiolóce mai eficaci. Cu tóte acestea, ori pe unde avemu medici, se'i chiamamu in casu de durere in gátu, fóra cea mai mica intardiare si se inplinimu ordinatiunile dumnealoru cu precisiune. Pe unde nu sunt medici, incai pretii se se dedea a citi si aplicá midiolóce recomandate de medici in diverse foi periodice, se recomande poporaniloru chiaru in predice grij'a cea mai mare de sanatatea familiiloru. Au nu sciti cá Isusu Christosu vindecá nu numai sufletele, ci si trupurile! De aceea se face fórté bine, cá de pucini ani incóce se propune si câte ceva sciintia de medicina in unele seminarie romanesci de clerici. Avemu si foi periodice de medicina; se ni le castigamu. Tocma la timpu ne veni si noue dela mana de medicu unu articlu scrisu bine despre morbulu difteriei. Ii vomu face locu càtu mai curendu in colónele nóstre.

Nu e nici-o mirare cá ne ajungu atátea bóle, cà-ci dómne, multa e necurati'a si putórea in care traimu, anume pe la orasie si cetati, éra mai virtosu pe la cele unguresci. Proba invederata fia chiaru câte se scriu in acésta materia in diariile maghiare, de es. cá si in dilele trecute despre orasiulu secuiescu Kézdi-Vásárhely, unde prin mai multe strade cauta se'ti astupi nasulu candu treci, tocma cá in orasiile turcesci; gunoie, scursori dela vinarsarii, mortatiuni de cani, mítie, gaini etc.; nici chiaru vitele de taiatu la macelaria nu sunt visitate de nimeni. — Sibiiulu trece de cetatea cea mai curata in Transilvani'a; da, curata de candu o curatisera austriacii pana in 1866; cu tóte acestea se vedeti ce scrie „Herm. Ztg.“ si despre mesurile igienice de aici. Dara inca Brasiovulu, dara celelalte, pe unde stradele nu se curatia niciodata! — Óre Cartea dietetica pusa la concursu de càtra asociatiunea transilvana de càtiva ani, candu se va da in revisiune definitiva, cá se ésa la lumina?

(Colectele pentru soldatii raniti.) Ne vinu întrebati, cá de ce nu publicamu si noi de acelea. Din simpl'a cauza cá nu le potemu suge din degete. Cumu se pare, colectele destinate pentru Bosni'a se trimitu numai la diarie oficiali si oficióse. In càtu pentru colectele din anulu trecut destinate pentru Romani'a, pre càtu scimu noi, s'au inchiaietu si s'au datu computu definitivu la loculu competente, atátu de aici, càtu si dela Brasiovu; anume aci se prepara publicarea toturoru colecteloru intr'o carticica separata. Intr'aceea noi cerendu copi'a unui respunsu, adresatu domnei Iudit'a consort'a domnului consiliariu gub. pens. Elia Macelariu, de càtra on. presidiu alu Societatiei Crucea rosia, ilu comunicamu cu atátu mai virtosu, cá se se védia si astadata, cá fapt'a humanitaria si totuodata nationale a femeiloru nóstre este si va fi totudeauna recunoscuta si conservata in memori'a posteritatiei.

(Societatea „Crucea rosia“ din Romani'a. Comitetulu centralu Nro. 738.)

↓ „Bucuresci 11/23 Novembre 1878. Dómn'a mea! Primindu epistol'a Domniei Vóstre dela 4/16 curente, me grabescu a ve esprime viile multumiri in numele Romaniei întregi si in particularu recunoscintia mea, pentru neobositulu concursu ce a'ti binevoitu a dá in favórea braviloru soldati romani, dela inceputulu resboiului pana acum.

Adastu cu deosebita multumire, Dómn'a mea, brosiur'a despre care 'mi anuntati. — In ce privesce sum'a de cinci fiorini, ce a'ti binevoitu a ne mai tramite acum, incassandu-se sub recepiss'a Nro. 2025 am onóre a o inaint'a Dvóstra anexata de acésta, rugandu-ve si cu acésta ocasiune se binevoiti a primi asigurarea prea osebitei mele consideratiuni.

Dumitru Ghica, Ioanu S. Bobocu,
presedinte. secretariu.

(Pentru economii de vite, carii vréu se tréca in Dobrogea). La întrebările ce ni se facu, vomu raspunde in altu Nr. prin reproducerea dupa „Monitorulu oficial“ din Bucuresci a unui „Regulamentu pentru stabilirea si perceperea taxeloru in Dobrogea.“ Mai

virtosu punctele 4, 5, 6, privescu tocma pe acésta classa fórté importanta a societatiei romanesci. Preste totu inse Dobrogea merita a fi studiata bine de càtra toti romanii, éra pana atunci nimeni se nu'si faca ilusiuni, precum isi facusera altii multi cu Bosni'a, éra acuma se intorcu acasa cá vai de ei. Ori unde, prin urmare si in Dobrogea, trebuie se lucrui, se alergi, daca vrei se traiesci. Locu si ocasiune este; se eere inse capu deschisu si pitióre bune. Diariulu care ese mai aprópe de Dobrogea, adeca in Galati, este Delfinulu, la care vomu reveni preste pucinu.

Situatiunea politica si sociala in Prusso-Germani'a.

Unu proverbu alu Englesiloru dice: ca in fiacare casa se afla unu sceletu si prin acésta voiesce se intieléga, ca in fiacare casa, in fiacare familie esista vre-o durere mare séu vre-o nefericire, care i turbura liniscea, i amaresce souvenirile trecutului, i vestejeste sperantiele viitorului si i inourésa presentulu. Acestu adevéru probatu si necontestabilu remane acelasu si in casulu candu ilu vomu aplicá asupra popóraloru singuratece si asupra stateloru ce ele formésa. Ce este istori'a universalá alta, déca nu memoriile familiare si intime ale singurateceloru popóra dela formarea si pana la apunerea loru? Nici in trecutu si nici in presentu nu esista unu singuru poporu, in acarui istorie si in acarui cale de desvoltare se nu intalnimu scelete de acelea despre care vorbesce in modu asia de semnificativu citatulu proverbu englesescu.

Mai multu séu mai pucinu fiacare poporu a suferitu si a induratu la inceputulu istoriei sale tirani'a despotismului si a teocratiei, care pretindea ca are drepturi divine dela domni'a pamentésca. A trebuitu se curga rivi de sange si se se sacrifice hecatombe nenumerate furieloru resbeleloru civile, pana candu despotismulu feudal aliatu in toti tempi cu teocrati'a a potutu fi sdrobitu si invinsu si s'au potutu proclamá drepturile omenesci. In lupt'a acésta neegala, la care au participatu spiritele cele mai luminate si mai nobile ale omenimei întregi, in fine forti'a bruta a fostu invinsa. Asia se credea pana mai ieri alaltaieri, dara aruncandu o privire asupra actualitatii, iute ne vomu convinge, ca acésta a fostu o credintia desiérta in politica, o fabula de convenientia, care supusa unei critice riguróse, dispere cá si o imagine nebulósa a camerei obscure, indata ce se stinge lumin'a artificiósa.

Acésta esperientia trista si durerósa, intre tóte natiunile moderne o facú natiunea germana, pe care o vedemu astadi gemandu éra si subtu jugulu despotismului absolutisticu si cesarianu, care capitulandu la Sedanu in Septembrie 1870 in persón'a imperatului Napoleonu III, printr'o metemsihosa neprevéduta si fenomenala, reinvia si se individualisa asemenea unui fenice, in persón'a cancelarului de „fieru si sange“ principele de Bismark, acestu protohipu incarnatu alu unui geniu fatalu si destructiv, dela acarui nervi eternu iritati si dela acarui capricii demonice depinde astadi pacea lumii si sórtea popóraloru. Este intr'adeveru admirabilu cum unu barbatu atatu de antipathicu a sciutu se se folosésca de inpregiurari intr'unu modu atatu de minunatu si aventuros, pentru cá se ajunga a se inaltia la rangulu in care-lu vedemu si a-si inpune dictatur'a sa personala si terorismulu seu brutalu, nu numai natiunei germane, dara Europei întregi. Firesce este o întrebare inca nedeslegata, déca recunóscerea si posibilitatea unei cariere politice, cá a principelui de Bismark, póte fi numita stralucita si demna de imitatu, séu ca ea este o proba de slabiciune si decadintia a Europei întregi si in specialu a natiunei germane. Ne tememu, ca dupa ce poterniculu cancelarulu va inchide ochii, istori'a va inregistrá a doua parte a asertiunei de mai susu.

Déca pe tempulu domniei lui Napoleonu III nemtii isi batéu jocu si isi ridéu de natiunea franceza, numindu-o slaba, decadiuta, corupta si fara viitoru, apoi ce voru dice astadi francesii despre natiunea germana, care dupa stralucitele victorii de pe campulu de resbelu din Franci'a si dupa ce s'au inbogatitu cu doue provincii infloritóre si cu cinci miliarde se afla intr'o stare neasemanatu mai trista, mai deplorabila si mai demna de compatimitu, decatu cum se aflá natiunea franceza pe tempulu, candu cesarismulu imperialu isi serbá orgiele sale in Tuillieriile Parisului.

D'abea au trecut optu ani de dile, decandu se proclama unitatea Germaniei si imperiulu germanu in sal'a cu oglindi din Versailles. Franci'a era umilita, sdrobita si trantita la parete, éra Germani'a se redicá triumfatóre, gloriósa si inbogatita la primul rangulu intre statele datatóre de tonu din

Europ'a. Dara ce diferentia enorma nu existe astadi intre starea Franciei invinse si intre aceea a Germaniei invingătoare? In tempu ce Franci'a si-au restauratu poterile, infloresce si progresesa in tôte directiunile vietiei spirituale precum si materiale, rival'a ei suspina si plange ilusiunile pierdute, indura tôte miseriile pauperismului desperatu si suferu cu o pacientia inesplicabila si umilitore dictatur'a unui singuru omu, alu aceluia, care promisesse natiunei germane inca de multu unu Sedan internu.

Gratie nesocotiteloru si atatu de multu regreteloru atentate asupra persónei inviolabile a betranului imperatu si rege Wilhelm I, precum si ne-calificabilei servilismu alu parlamentului centralu, principele cancelarului reusi se inscenesse pe cale parlamentara o lovitur'a de statu, care se póte mesurá in efectele sale cu ori care alta cunoscuta pana acuma in istorie. Pretestandu, ca siguranti'a statului si liniscea publica este amenintata si periclitata din partea socialistiloru, fostii sei aliati de odinóra, puse de i se vota faimósa si draconicá lege esceptionala in contra socialistiloru, care nu este altu ceva, decatu suspinderea libertatiloru constitutionale si inlocuirea loru prin dictatur'a arbitrara si brutala a unui singuru omu.

Cetindu cineva despre mesurile teroristice ce se iau in contr'a natiunei prusso-germane in poterea acelei legi esceptionale, din partea autoritatiloru gubernului imperialu din Berlinu, iti pare ca cetesti istori'a inquisitionei din Spani'a séu a tribunaluloru secrete din evulu mediu. Pentru-cá acésta ilusiune se fie completa mai lipsesse inca numai autodafeele, acaroru flacari se inaltiau la ceru spre glorificarea lui D-dieu.

In 5 ale l. c. imperatorele-rege se va reintorce in capital'a sa, pentru cá dupa o scurta regentia a fiului seu, se reia franele gubernului in tremurand'a sa mana, pe care au fostu nevoitu a le depune in manile vigurose ale succesorelui seu, in urm'a atentatului dr. Nobiling. Din partea autoritatiloru i se pregatesse o primire grandioasa si triumfala, cá si candu s'ar reintorce dela unu resbelu gloriosu si victoriosu. In acelasi ttempu inse, acelési autoritati, proclama starea de asediu civilu asupra capitalei si asupra districteloru invecinate; organisesa unu sistemu de ostracismu asupra tuturoru aceloru persóne pe care denuntianti si spioni bine platiti i stigmatisesa a fi periculosi séu suspecti, ii esilesa si ii espatriasa fara pietate punendu-le terminu de câte 24 ore, desfiintesa sute de reuniuni si societati, suprime dieci de diare, opresce si pune pe indecsulu celu negru sute de carti si scrieri, pe care astadi le afla a fi periculose si introduce o visitare rigurosa si severa a pasapórteloru celoru ce vinu din streinetate, tocmái asia precum era in Rom'a papalitatii si precum mai este inca astadi in neconstitutional'a Russie, unde domnesce vointi'a suverana a albului Tiaru.

Lumea civilizata sta si se uimesce de cele ce se petrecu in centrulu Europei, la poporulu „poetiloru si alu cugetatoriloru“ si se intréba, ca ore ce finitu va luá acésta reactiune revolutionara inscenata de puterniculu cancelar alu Germaniei mari si unite, dupa atatea sacrificii si atatea versari sange. Respunsulu mai curendu séu mai tardiu va trebui se-lu dea insasi natiunea germana si ne tememu ca o va face asia, cá se se adevéscá predicerea actualei dictatoru si principe-cancelariu ca: isi va terminá carier'a prin o mare gresiéla.

Déca acea „mare gresiéla“ este deja comisa séu nu, acésta ne o va arata viitorulu, care pentru natiunea germana este totu asia de nesiguru si de intunecatu cá si inaintea revolutiunei din 1848, careia apoi urma reactiunea absolutistica subtu gubernulu lui Manteuffel si a partisaniloru sei.

Camilu.

Demonstratiunile politice din Buda-Pesta.

In acési di in care ne sosesse scirea despre reconstruirea definitiva a cabinetului C. Tisza prin intrarea comitelui Iulius Szapáry cá ministru de finantie si a baronului Kemény Gabor cá ministru alu comunicatiuniloru, eata ce cetimu in „Pester Lloyd“ si in celelalte diare sosite din capital'a Ungariei despre demonstratiunea politica a studentiloru magiari ce a avutu locu luni in 2 l. c.

Indata dupa ce isi tienura deputatii opozitionali cuventarile loru vehemente cu ocaziunea adresei de tronu, studentii magiari dela universitate se decisera se faca o serenada in onóra „opozitiunei fusionate“ si a stingei extreme. Gubernulu le a intredisu acésta, dara cu tôte acestea subtu firm'a cetatieniloru capitalei aceaserenada totusi se inscena luni sér'a.

Intre multele oratiuni tienute in acea séra merita se cunóscemu cu deosebire doue fórté caracteristice si adeca aceea a studentului in drepturi Bela Barabas, tienuta inaintea clubului „intransigentiloru“ si respunsulu ce iau datu deputatulu Ludovicu Mocsary in numele acelei partide.

Eata ce dise juristulu Barabas intre altele: „Unu ucasu apparutu pe neasceptate, a intredisu junimei academice in modulu celu mai severu de a participá la acésta demonstratiune patriotica. Rescriptulu onorabilei ministru de culte si-au avutu efectulu doritu. Juristulu isi framanta capulu cu legile care tractesa despre responsabilitatea ministeriala, filosofulu poetisesa unu imnu, prin care serbatoresce victoriile din urma ale lui C. Tisza, tehniculu concepe planuri noue de drumuri de fieru pentru Bosni'a si asia mai departe. (Haritate) O repetu, nu tinerimea academica se afla aicea, ci o corporatiune cu multu mai puternica si mai mare: junimea natiunei. Junimea are unu dreptu in interesulu propriului seu viitoriu de a se exprime asupra actualitatii si prin acésta isi implinesce numai datorinti'a sa patriotica. Ca acestea nu sunt numai nescése frase góle, acésta o probesa mai bine miscarea junimei in anii 48 si 61 si propriile cuvinte ale actualei ministru-presiedinte, care candu cu fusiunea facuta la 5 Martiu 1875 au adresatu urmatorele cuvinte catra junimea, care i facuse o serenada:

„Ca junimea isi redica vocea sa intr'unu momentu asia de inportantu cá celu actualu, o afu prea firescu. Tristu ar fi fostu din contra, déca ea ar fi remasu muta. Sunt de firm'a convingere, ca in atitudinea acésta patriotica a junimei se comprinde garanti'a cea mai sigura pentru unu viitoru mai bunu alu patriei.“

Asia a vorbitu Tisza inainte de acésta cu trei ani. (Voci: „infamu.“)

Barabas isi termina vorbirea apostrofandu prin aceste cuvinte pe partid'a „intransigentiloru.“ „Candú votulu vostru ne va chiamá pe campulu de lupta, ne vomu duce cu bucuria, pentru ca scimu, ca vomu stá fatia in fatia nu cu amicii, ci cu inamicii nostrii comuni si neinpacati cu Russii. (Strigari de: „Éljen a török nemzet,“ „Le a muszkaval.“ — „Se traiésca natiunea turcésca,“ Josu cu rusii!“)

In numele intransigentiloru respunde Ludovicu Mocsary; elu accentua modulu cum se nimicesce constitutiunea si ca actual'a politica falsa este posibila numai in urm'a profunde coruptiuni in care se afla Ungari'a.

„Junii mei amici! Creati voi o Ungaria mai frumósa, o alta Ungaria. Generatiunea, care conduce astadi afacerile tiei, este incapabila a duce natiunea la unu viitoru mai bunu. Nu invetiati aceea ce vedeti ca se petrece in giurulu vostru; intórceti-ve privirile cu indignatiune si despretiu dela minciun'a si feloni'a, care dejá in viéti'a nóstra publica s'au prefacutu in sistemu.“

Dupa Mocsary mai vorbi inca Verhovay dicédu, ca preste pucinu tempu reactiunea va constringe junimea se schimbe cartile cu armele. „Eu protestesu,“ termina elu, „in contra acuzarei ce ni se face, ca noi pregatimu revolutiunea; acésta o facu acei barbati, cari se afla in capulu gubernului. Gubernulu insiéla poporulu, tradésa drepturile lui, gubernulu insusi arunca sementi'a revolutiunei.“

Eata inca o proba din cele multe, despre modulu cum ungurii insii prepara revolutiunea si o punu in actiune, pentru-cá apoi dupa o noua catastrofa cá cea dela Világos, se faca locu absolutismulu reactionariu.

Dela congresulu nationalu bisericescu alu Romaniloru gr.-or. din Ungari'a si Transilvani'a.

(Raportu speciale alu „Tel. Rom.“)

Siedinti'a XI, din 12/24 Octobré 1878.

(Urmare.)

Siedinti'a se deschide la 9 ore. Se cetescu si se autentica protócolele siedintieloru IX si X.

Presidiulu presenta raportulu consistoriului metropolitanu, prin care se asterne testamentulu fericitului archiepp. si Metropolitu Andreiu Siaguna, cu unele informatiuni, ce privescu conclusele congresului din 1874 Nr. 63. —

Se transpune comisiunei financiare.

Dep. V. Mangra considerandu, ca este o trebuintia fórté simtita pentru o formare scientifica mai superióra a clerului nostru; considerandu ca institutele teologice esistente, din diferite inpregiurari nu potu corespunde acestei necesitati fórté simtite; considerandu mai departe, ca numai prin o calificatiune mai inalta scientifica vomu ajunge a regulá cu mai bunu succesu si

positiunea preotiloru in ce privesse partea materiala, propune: „Maritulu congresu se constate trebuintia unui institutu superioru de invetiamentu teologicu pentru Metropoli'a intréga, si se faca dispositiunile de lipsa pentru punerea in lucrare a acestui lucru.

Se transpune comisiunei scolare.

Urmésa la ordinea dilei continuarea pertractarei proiectului pentru regularea parochieloru.

Raportorulu comisiunei propune si congresulu primesce cá, la §. 16 al. 1. la sfersitu se se adaoge „si clas'a la care apartiene parochi'a.“

Al. 2 a acestui §., cu unu amandamentu alu comisiunei cu privire la fóia, in care se se publice concursulu si cu unu altu amandamentu alu dep. Zigre, cu privire la terminulu concursului, se primesce in urmatórea stilisare: „Concursele trebuie se se publice in organulu de publicitate alu respectivei eparchii, punendu-se unu terminu de celu pucinu 30 dile. Terminulu acesta se computa de la prim'a publicare in organulu de publicitate. Suplicele de concursu intrate mai tardiu, nu se potu luá in considerare.“

La al. 3 comisiunea propune primirea neschimbata, iar dep. Dr. Ilarionu Puscariu propune cá; „concursele in totu casulu se se asterne consistoriului spre revisiune,“ pentru ca comitetele parochiale adese facu abusu de dreptulu loru in detrimentulu candidatiloru de parochu.

Eppulu Metianu combate acésta propunere, ca-ci dupa §. 23 din st. org. consistoriulu incurge la facerea concursului prin mandatariulu seu, care este protopresbiterulu cercului.

Dep. Z. Boiu spriginesce propunerea lui Puscariu, ca-ci concursele sunt normative pentru statorirea emolumenteloru statiunei de parochu. Consistoriulu deci trebuie se supraveghese asupra acestui lucru.

Dep. A. Trombitiasiu e contra propunerei lui Puscariu, care in urma si-o retrage pentru a castiga in tempu cu desbaterile.

Dep. Bugarinu aflandu dispositiunile coprinse in alinea din urma a §. 16 in contradicere cu §. 25 din stat. org. propune, spriginitu de dep. Ionasiu si Dr. Pacurariu, urmatórea stilisare: „concursele le compune comitetulu parochialu, dupa premergetóre cointielegere cu protopresbiterulu concernentu. In casu de neintielegere intre comitetu si protopresbiteru, concursele se substernu consistoriului spre decideré.

Congresulu adopta acésta propunere.

§. 17 se propune spre primire neschimbatu.

Congresulu primesce cu adaosulu propusu de dep. Boiu cá: „la presentarea concurseloru se se puna si numerulu acluseloru.

§. 18 se recomanda de raportoru spre primire cu unele mici modificatiuni, unde e vorb'a de pedepsirea infuintiarei alegeriloru.

Dep. Dr. Pacurariu cere stergerea §-lui intregu, ca-ci i se pare a fi lucru odiosu a se presupune la ori-ce dispositiune din lege abateri, cari se fia pedepsite. Se nu facemu in lege dispositii de acele, cari in viitoriu ne-ar timbrá cá ómeni aplecati a calcá la totu momentulu legea.

Dep. Trombitiasiu recunósce si elu ca legislatur'a este unu portretu alu tempului in care s'au adusu legile, regreta insa, ca acestu adevéru nu'lu potemu incungurá. Alte corporatiuni mai inalte inca facu dispositiuni in contra coruptiunei la alegeri, pentru ce se nu se faca dar si de congresu? Sustiene tecstulu comisiunei.

Punendu-se propunerile la votu, se primesce cu majoritate insemnata propunerea comisiunei, respective a tecstului din proiectu cu urmatórea schimbare in jmetatea din urma: „Constatandu-se o astfelu de infuintiare, respectivulu concurentu chiaru si de ar deveni alesu, pe langa aceea ca i se nimicesce alegerea, nu are dreptu se mai concure la aceeasi parochia iar la casu de repetire se va eschidé pentru totdeuna de a mai poté concurge la o parochia din intrég'a provincia metropolitaná.“

§. 19 raportorulu propune a'lu primi neschimbatu.

Al. 1. se primesce.

La al. 2 dep. Zigre propune a se dice; „alegéndu-se barbati de incredere si notari.“

Se primesce.

La aceasi alinea dep. Al. Popoviciu face propunerea a se sterge dela inceputulu ei cuvintele „celoru presenti“ si se se dica numai „se constata numerulu indreptariloru la actulu de alegere.“

Acésta propunere da ansa la o desbatere lunga si cam incurcata.

In urma la deslusirile dep. Babesiu si Dr. Pacurariu, congresulu decide a sustiené alu 2 in tecstulu comisiunei, resp. al proiectului cu adaosulu: „apoi cu aceia se constitue biroulu sinodalu“ etc.

Dep. Boiu propune a se intercalá intre al. 2 si al. 3 o alienea noua: „Alegerea prin aclamatiune nu este permisa.“

Dep. Dr. Hodosiu combate acésta propunere, fiindu ea coprinse in dispositiunile din aline'a urmatóre.

Punendu-se la votu, propunerea lui Boiu nu este spriginita si congresulu primesce al. 3 si 4 neschimbate.

Ca adaosu la acestu §. propune dep. Babesiu urmatoriulu amandamentu: „Votarea se continua, pe catu tempu se infatisiasa votanti. Trecédu 5 minute fara a se infatisia unu votantu nou, votarea se incheie;“ si dupa ce propunerea lui Pacurariu: de a prelungi terminulu la 1/2 óra — se respinge, congresulu primesce amandamentulu lui Babesiu.

Alineele 5, 6, 7 se primescu fara schimbare in esentia.

La aline'a 8 recomandata de comisiune spre primire, dep. Zigre propune o stilisare mai precisa si anume: „Actele relative la alegere dupa espirarea de 14 dile, rezervate pentru proteste, se asterne dupa 8 dile la scaunulu protopresbiterulu spre esaminare. In casu de protestu séu de dificultarea alegerei, conclu-

„sulu scaunului protopopescu este a se comunică respec-
„tivilor recurenti; dupa expirarea de 14 zile, reser-
„vate pentru apelatiune, in timpul de 8 zile actele se
„asternu la consistoriu spre aprobare; de consistoriu se
„propune celu alesu de parochu episcopului spre afacere
„canonica.“

Dep. Archimandritu Popea spriginesce acésta
propunere cá una ce este basata pe st. org. si combate
acea parte din propunerea comisiunii, care da dreptulu
de intarire episcopului, fara ingerenti'a consistoriului.

Dep. Cosma de alta parte sustiene, ca st. org.
n'ar spune nicaieri, ca intarirea alegerei de preoti ar
cadea in competenti'a consistorului, prin urmare densulu
nici nu recunósce consistoriului dreptulu de a se mes-
tecá in acésta afacere.

(Va urmá.)

Societatea academica romana.

Sesiunea anului 1878.

Sedinti'a dela 21 Septembrie.

(Urmare.)

Distributiunea materiei se vede facuta dupa o
metoda sciintifica si sistematica: secolii deosebiti cu
grija; situatiunile claselor rurale bine precisate, asia
ca dupa elu potemu urmari pasu cu pasu tóte transfor-
mationile lor pana la diu'a, candu fura indreptate si
chiamate la libertate, la egalitate civila si la proprietate.

Intinderea materiei ocupa 312 pagini manuscriptu,
trece peste maximulu prescristu de programa, si aréta
silintiele ce pare ca si-a data autorulu de a tractá
thes'a cu sciintia si cunoscintia.

Lucrarea acésta — nu me sfiescu de a afirmá —
e chiamata a jocá unu rolu inportantu in sciintia'e eco-
nomiei politice si a istoriei nationale. Pana acum nu
avému inca adunate intr'unu singuru manunchiu si cla-
sate cu grija, date si fapte asupra starii sociale, econo-
mice si politice ale tieranului nostru: in scrierile cunos-
cute pana acuma nu reesia din istoria poporului nostru
cu viéti'a s'a propria, cu caracterulu seu individualu,
cu rolulu seu de actiune asupra vietiei sociale a tieriei.
Oper'a de facia pare ca imple acésta lacuna; si déca
ar' fi scrisa in orice alta limba européna, ea inca ar'
face onóre literaturii si natiunii nóstre. Fia cá tóte
thesele ce ar' propune societatea nóstra se dobendéca
succesulu, care ni se infaciésca astadi; sufletulu funda-
torului acestui premiu ar' fi de o suta de ori inpacatu
cu nobil'a s'a inspiratiune, éra societatea academica ar'
avé fericirea de a se mandri cu lucrarile sale.

Eu, unulu, nu me indoiescu astadi, ca societatea
inréga se va uni cu comisiunea spre a acordá premiulu
Nasturelu acestei opere. G. Sionu.

D. Ionescu dice, ca intreprenderea autorului e
seriósá, dér' ca scriptulu seu este numai, cá prim'a
gatiere a materialului. Operatulu contine tóte elemen-
tele pentru unu intinsu si bunu memoriu, déra are in
sine si insemnate contradictiuni. Citésca cateva pasagiuri
din introducerea, in care indica contradiceri. Apoi re-
venindu la subiectu, spune, ca planulu e completu, inten-
tiunile bune, spiritulu sanetosu, dér' executiunea nu e
completa, fiindu pripita invederatu. Dupa ce memoria-
listulu cade in erori, apoi si materialele pare ca le-a
aruncatu fara legatura; nu da vreo solutiune la atatea
probleme, cari suleva subiectulu pusu la concursu. —
D. Stefanescu dice, ca ar' fi voitu se ridice cestiunea
presentarii manuscriptului la tempu, dér' dupa cele
spuse de D. Ionescu, intielege acum, pentru ce oper'a
nu s'a prezentatu la tempu. — D. Odobescu, respun-
diendu obiectiunilor dlui Ionescu, arata mai antaiu
diferenti'a ce exista intre unu memoriu si o carte. Celui
de antaiu i se cere a condensá in sine elemente sciintifi-
ce grupate cu metoda, éra nu a presentá o materia
elaborata in modu definitivu, ceea-ce este insurirea numai
a unei carti. Dintr'unu bunu memoriu póte esi o mai
buna carte. D. Ionescu a convenitu, ca nici metod'a
nici elementele copiósce si interesante nu lipsescu lucra-
rei de facia. Mai multu, d-s'a a aretatu cum ca unele
parti sunt tractate cu maiestria, atatu in fondu, catu si
in stilu, i s'a parutu inse a vedé óre-cari contradictiuni!
D. Odobescu inse, chiaru in locurile indicate nu vede
contradictiuni. Buna-óra nu vede, ca autorulu se fi
pretinsu in introducerea s'a, ca elementulu dacicu se fi
persistatu in institutiuni chiaru dupa contopirea s'a cu
celu romanu cuceritoru. Apoi nici in ceea-ce dice despre
originea statului Moldovei nu vede se fia alta lipsa, de
catu aceea a unei definitive stilisari. Asemenea nici
in miscarea de prosperitate a poporatiunii rurale din
unele parti ale Romaniei, pe candu altele se aflau in
miseria in secolulu XVII, nu vede contradictiune, ci o
constatare cu totul noua facuta pe basa de elemente
istorice noue. In resumatu, vede in acestu memoriu o
lucrare eminenta, care mai multu de catu ori-care pana
acum merita a se premiá. Inaintea unei lucrari asia
de meritorie, nu suntemu in dreptu se ne ridicama
pretensiunile pana a cere se ni se aduca o carte perfec-
ta asupra unei materii inca fórté pucinu explorata de
sciintia istorica si economica, Déca constatamu óre-cari
lacune, avemu midiulóce de a propune pentru alti ani
chiaru cestiunile acelea pentru viitóre concursuri. Deo-
camdata ni se aduce, credemu, mai multu decatu potému
spérá. Este de onóre si de datorita pentru noi a premiá
memoriulu. — D. Babesiu dice, ca pe catu tempu vede
ca se ridica opozitiune contra acestui opu, dlui cere se
se pronuncia societatea asupra faptului intrarei manus-
criptului mai tardiu de cum era prescristu prin concursu;
cu acésta n'ar trebui se se faca unu precedentu de
procedere vitiósá.

D. Sionu raspunde, ca dupa ce amu intratu in fondu,
nu mai e loculu a ne ocupá de forma. Déca éra se
nu se primésca, trebuia din capulu locului se se respin-
ga. Dér' societatea l'a primitu, l'a recomandatulu la
comisiune; acésta l'a cercetatulu si a facutu raportulu

ei; si de ar' fi venitu dela începutu chiaru, dupa cum
cere d. Stefanescu, n'ar' fi potutu se faca mai multu
decatu atatu. — D. Aurelianu dice, ca invocarea acestei
lipse de formalitati i se pare nefundata. Comisiunea,
din care face si dlui parte, ori-cum fia, a primitu ma-
nuscriptulu dela societate si a avutu indestulu tempu
de a'lu studia. Catu despre nesuficientia lui, dlui afir-
ma, ca dela o disertatiune nu se póte cere mai multu.
Ea raspunde pe deplinu la program'a nóstra, si dupa
ce ca autorulu a muncitu atatu tempu, ca se ne faca o
lucrare cum am doritu, ar' fi fórté nedreptu se nu i se
acorde premiulu. — D. Stefanescu revine la cestiunea
intrarei manuscriptului si sustiene pe D. Babesiu. —
D. Maniu dice, ca procedur'a are insemnataea ei.
Dupa ce am intratu in fondu, nu ne mai potém intórce
la forma. Vorbindu asupra fondului inse, pentru argu-
mentele invocate de d. Ionescu, cere amanarea concu-
sului pentru anulu viitoriu si in acestu tempu spera, ca
autorulu 'si-va completá oper'a. — D. Odobescu revine
asupra celorlu dise de d. Ionescu, carele insusi a disu,
ca operatulu are calitati eminente, cari ele numai ne-au
facutu pe toti a trece, de astadata numai, asupra nice-
loru abateri dela regulele impuse pentru primirea ma-
nuscriptului. Dér' nu póte admite, ca dupa ce s'a tract-
tatu cestiunea in fondu, se mai potemu reveni acum
asupra cestiunei de forma. Acum unu anu amu premiatu
o lucrare asupra Daciloru, care éra de siguru inferióra
celelu ce ne vine astadi. Amu aflatu in ea lacune si
totusi amu premiát'o, cerendu cá autorulu se faca in
urma corectiuni si completari mai inainte de tiparire.
Totu asia potému face si estempu.

Dupa óre-cari interlocutiuni din partea dloru Ste-
fanescu, Aurelianu si Baritiu, d. Romanu depune o pro-
punere subscrisa si de d. Odobescu in urmatórea coprin-
dere: „Propunemu: Societatea, recunoscendu meritu
eminentu lucrari Tieranulu romanu, 'i decerne premiulu
Nasturelu de 5000 lei; dér' constatandu-se, ca autorulu
'i-a lipsitu tempulu pentru completarea constructiunii
acestei opere, decide, cá premiulu se i se liberese dupa
completarea facuta in cursulu anului.“ D. Maniu com-
bate propunerea dicédu, ca de órepe pe de o parte
cere decernerea premiului in principiu, éra pe de alt'a
constata, ca oper'a nu este completa, nu póte acordá
premiulu. — D. Ionescu trecédu preste cestiunea de
forma sulevata de dnii Stefanescu si Babesiu, dice, ca
pentru acésta nu respinge oper'a, ci sustiene ide'a
amanarei concursului chiaru pentru prestigiulu societatei;
termina depunendu o propunere subscrisa si de d.
Maniu in coprinde; „Se se amane pe anulu viitoriu,
mantienendu-se concursulu publicatu.“

Dupa acésta sedinti'a se suspende pe 5 minute
pentru consultare. Redeschidendu-se, deputiunii propu-
neriloru de mai susu declara, ca le retragu. „Se nu se
decérna premiulu pentru memoriulu Tieranulu romanu,
fiindu insuficientu si necompletu.“ — Acésta propunere
sustienuta si de d. Stefanescu se pune la votu prin bile.
La deschiderea urnei, resulta 5 bile albe si 6 negre.
Propunerea se declara caduuta. Se punu apoi la votu
conclusiunile raportului comisiunii si resultatu este:
7 bile negre si 4 albe. Prin urmare, premiulu nu se
acorda. — Sedinti'a se ridica la 12¹/₂ óre.

La 2 óre p. m. sedinti'a se redeschide, deschisa
publiculu. La ordinea dilei, disertatiunea dlui Ioanu
Ghic'a cu titulu Omulu si începutulu seu. — Se
asculta cu multa atentiune. Dupa terminarea lecturei
D. Baritiu aduce omagiurile sale dlui presiedinte pentru
instructiv'a s'a disertatiune, si propune cá se se tipa-
résca in Anale. — Societatea admite.

D. Stefanescu da o relatiune succinta despre o
descoperire paleontologica facuta de dlui in districtulu
Oltu, langa Slatin'a, si anume despre o falca de camila
fosila din epoc'a quartenara, prim'a camila fosila ce s'a
gasitu in Europ'a. Se admite a se tipari in Anale.

D. Odobescu cetesce continuarea disertatiunii sale
asupra cununei dela Novo-Cerkask, care se asculta cu
mare interesu si se recomanda a se tipari in Anale.
Presiedinte, I. Ghica.

Secretaru ad hoc, G. Sionu.

Sciri diverse.

— (Productiunea musicala) a reuniunei
magiare de cantari din Sibiu, avu locu in sér'a de 5
l. c. Program'a constatatóre din 7 numere a fostu bine
si cu precisiune executata in audiulu unui publicu alesu
si numerosu, care recompensá placherile ce gustá prin
aplaude vii si prelungite. Dupa productiune a urmatu
jocu, care durá fórté animatu pana dupa 3 óre din diu.

— (Doctori femei.) In Aix, in fost'a capitala
a Provencei din Franci'a, au fostu promovate cu gradulu
de doctoru in medicina, domnisior'a Hedwig'a Ozesko,
de nationalitate russa si domnisior'a Iustin'a Dela y gne,
o francesca.

— (D' Ennery,) cunoscutulu poetu dramaticu
din Parisu, a inventatu unu midiulócu fórté expeditiv-
tu, se scape de poeticastru, cari ilu incomodau cu
cetirea operateloru lor. Indata ce intrá la densulu
vreunulu din aceste geniuri necunoscute si pierdute si ii
esprimá rogarea se ii permita a ii ceti operatulu seu,
ii raspunde cu tonu surtenitoru: „Mi pare fórté reu,
dara tocmai acestu sujetu se afla in cartonulu meu.“

— „Dara d-ta inca nu poti sci . . .“ — „O, dá, eu
sciu! De altcum déca iti face placere, poti se incepi
lectur'a, inse mai curendu séu mai tardiu se nu te
prindia mirare, déca vei afla intr'o drama a mea tractata
aceeasi tema . . .“ In urm'a responsului acestuia, inca
n'au insistatu nici unulu din acei dramatici necunoscuti,
cá se ii mai cetésca manuscriptulu seu.

— (Gubernulu unguerescu) are intentiunea
se infintiese o universitate — ungueresca in Pressburg
(Pojoniu). Firesce ca din budgetulu statului si pe
comptulu scóloru si gimnasieloru confessionale si ne-
magiare, care in locu se se inmultésca si se prosperese,

din contra sunt persecutate, inchise, li se confisca fon-
durile, cartile scolastice si chartele geografice. Asia o
pretinde inalt'a idea de statu si lupt'a pentru esistencia
proclamata prin constitutionalismulu unguerescu. Pentru
scólele ungueresce se da totu, éra pentru cele neungu-
restu nemicu, ba li se mai ia si aceea ce au. Asia
face si Russi'a in Poloni'a.

— (O dama in sarcinata) se urca pe Dobratsch,
care este unulu din piscurile cele mai inalte ale Alpiiloru
dela Villach in Carinthia. Ajunsa la hotelulu alpinu de
acolo, o apucara durerile si in scurtu tempu nascu unu
fecioru. Dam'a aceea este din Vien'a si fiulu ei candu
va fi mare, va potea dice cu multu dreptu despre sine,
ca este de o nascere inalta, pentru ca vediu lumin'a
dilei la o inaltime de 7000 urme désupra nivelului marei.

— (Probe de stilu russescu.) Intr'unu ar-
ticulu alu diariului russescu „Sovrom Izv.“ se potea ceti
mai daunadi urmatórele: „Animalulu selbaticu, ranitu de
mórte se afla in agonia. Hienele si celealte specie de caini,
cari in decursulu resboiului se aflau in vizuinele loru, se
arunca acuma asupra corpului recitu, pentru cá se'lu
sfasie. In dosulu Austriei, care si-au infiptu dintii in
estrematitele cadavrului, care sunt Bosni'a si Hertie-
govin'a, fara ca ins'a se le fi potutu rupe pana acuma
si la spatelul Angliei, care au inghititu Cyprulu si Asi'a
mica, unu nou siacalu, Itali'a se pregatesce a rapi Cret'a.
Preste pucinu si Franci'a, uitandu'si de progresese sale
civilisatóre, se va arunca asupra pradei ce este aprópe
de a putredi. — Candu animalele rapitóre voru fi con-
sumatu cadavrulu, fara ca se se fi saturatu, atunci apoi
de regula se incaibara intre ele . . . „Herm. Ztg.“

— (Proverbe russesci.) Lupulu au chiamatu
la prandiu pe capra, acésta inse au refusat. — Vulpea
dórme si in visu numera gaini. — Lupulu isi schimba
perulu in fiacare anu, dara totu lupu remane. — Amo-
rulu, foculu si tusea nu se potu ascunde. — Inpriete-
nescete cu unu ursu, inse nu lasá toporulu din mana.
Aceluia care tiene veninu in gura, tóte i se paru
amare. Painea si sarea pe inblandieste si pe
banditi. Unu stomacu plinu este surdu pentru ori ce
invetiaturu. Celu care venédu doui iepuri dintr'odata,
nu va prinde pe nici unulu. D-dieu nu se grabesce
niciodata, pentru ca elu este siguru de tient'a sa. Déca
draculu ii inchidi usi'a inaintea nasului, elu iti intra pe
feréstra. Nu lauda recolt'a pana candu nu o ai bagatu
in siura. Nu este de lipsa a semaná nebuni, ei cresc
de sine. Cu D-dieu poti merge preste mari, éra fara
elu nici preste pragulu casei. Adeverulu nu se innéca
in apa si nu se arde in focu. Unu nebunu póte aruncá
o pétra intr'unu lacu, fara ca sépte intiepleti se fia in
stare se o scóta. Man'a unei mame nu frange ósele.
Multi sunt gata se iti dea consiliu, inse pucini, cari se
iti ajute. O consciintia curata este ochiulu lui D-dieu.
Minciunile ambla pe picióre siovaitóre. Care minte,
acela si fura. Candu iesi din casa róga-te odata, candu
pleci pe mare de doua ori, éra candu te duci la cun-
nia, róga-te de trei ori.

— (In Chicago in Americ'a) s'au infintiatu
unu clubu straniu de femei, sub firma „Clubulu-barbatae
vino a casa.“ Emblem'a acestui clubu este unu bastonu
de vreo 4 urme lungime. Veghiati barbati! ca nu e
gluma.

Post'a redactiunii.

Brasiovu, Blasiu, Temisiór'a, Buda-Pesta (doue),
Clusiu (trei), Zolnocu (Salagiu), Clescuti'a, Rodna vechia,
Pinticu, Bucuresci (19 Nov. v.), Craiova (totu 19).
Acumu dupa întórcerea redactorului din a trei'a cale-
toria (astadata prea trista), se va raspunde la cele mai
multe prin posta; altora in fapta. Publicarea Msptloru,
afara de uniculu, s'a intardiatu numai din caus'a mul-
timei de materialu, care trebuie se ocupe locu pre catu
se póte, cu respectu la diversele clase de lectori si
de ocupatiuni omenesci.

Chirlibab'a (in Bucovin'a). Nu e lucru curatu.
De aici merge in tóta regul'a.

Preturile cerealielor

si altoru obiecte de traiu au fostu la

6 Decembre in Sibiu:

Gráu, dupa calitati	1 hectolitru fl.	5.40—6.20
Gráu, amestecat	1 „ „	4.50—5.10
Secara	1 „ „	3.40—3.80
Papusióiu	1 „ „	3.10—3.50
Ordiu	1 „ „	4.—
Ovesu	1 „ „	1.80—2.20
Cartofi	1 „ „	—
Mazare	1 „ „	5.——5.50
Linte	1 „ „	8.——8.50
Fasole	1 „ „	5.——5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „	34.—
Unta (unsóre topita)	50 „ „	28.50
Carne de vita	1 „ „	32—44
Oua 10 de	„ „	—25

Cursulu monetelor in val. austr.

Vien'a, 5 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.56 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.30 „
Imperialu russescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.40 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turéscá	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

2 Decembre.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	101.— „
Obligatiune de imprumutu dominiálu din 1871 cu 8%	„	98.75 „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„	91.70 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalu) cu 7%	„	83.50 „
Imprumutulu municipalu nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	95.50 „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„	180.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	35.— „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	86.30 „
Dacia, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„	180.— „
Romani'a. Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„	70.— „